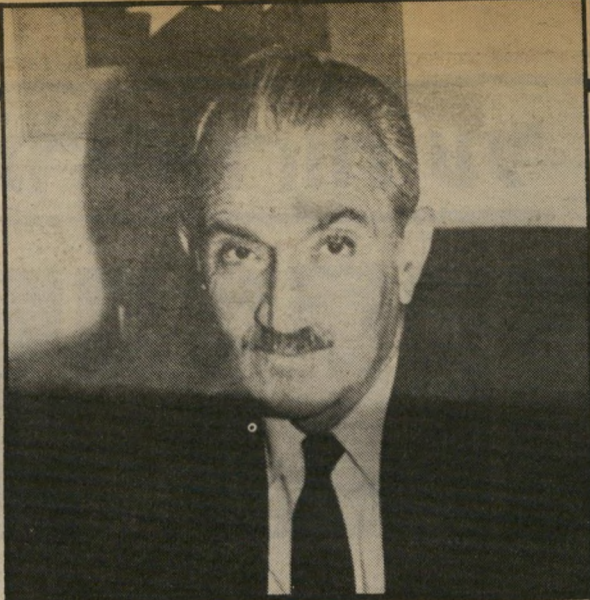

מנהל גיטר (עם פינחס ספיר)
„מתעניין בהשכלה“

מנהל פקר
תמיד יודע מראש

מנכ"ל צור ואשתו
קו ברילב

כיתן בית-שאן, השייך לכלל, בסוף 1981, ליד המיגדל שדוברת יושב במרומיו, הם צעקו „לחם, עבודה!“ דוברת שלח אליהם מלצר שיגיש להם כריכים וגם הסביר את הפילוסופיה שמקורה בקומה ה-21: „כשהפה תפוס עם סנדוויץ' אי אפשר לצעוק“.

לא תמיד דואג דוברת ש„הפה“ של הפועלים שלו יהיה „תפוס עם סנדוויץ'“. דוברת השתתף בפגישה שערך שר-האוצר, יהושע רבינוביץ המנוח, עם כמה מחשובי המנכ"לים של המשק הפרטי באמצע שנות השבעים. ההצעה שהעלו המנכ"לים, שכבר אז השתכר כל אחד מהם מאות אלפי לירות בחודש: לגרום לאבטלה

בסנטוריום מפואר בשווייץ, כאשר הת-פוצצה פרשת החברה לישראל.

סנדוויץ'

למפגינים

מתלפפו של גיטר בראש קונצרן כלל היה גם הוא פרוטקציונר מובהק של ספיר. אהרון דוברת הצעיר מצא חן בעיני ספיר כאשר ביקר פעם בשגרירות הישראליה בבואנוס-איירס שבארגנטינה. דוברת היטיב מאוד להינשא: הוא התחתן עם בתו של השגריר הישראלי דאן באר-גטינה, דליה צור. כאשר חזר השגריר

מבריק בהסתרת הפסדים. כלל הקימה חברות-בנות, שלהן היתה תכלית אחת ויחידה: „לקנות“ את ההפסדים של ה-קונצרן האב, כדי שיעין בלתי-מוזיינת לא תבחין בהפסדים האלה במאזן של הקוני-צור.

אחרי שנתיים וחצי של מעללים מן הסוג הזה, סולק גיטר מהנהלת הקונצרן, והיה לחבר-סחם במועצת המנהלים. הוא המשיך למלא תפקידים שונים למען ידידו-ומיטיבו פנחס ספיר, ונבחר בו-אחריו למישרות שיש בהן כבוד רב. אחת המישרות האלה היתה יו"ר הוועד-המנהל של אוניברסיטת תל-אביב. גיטר גם טרח להסביר מדוע נפל הכבוד הזה

מרחיקות לכת במסווי ובתנאי אשכנז. לעשר החברות הישראליות יותר לרכוש רק חמישית מן המניות של הקונצרן החדש. כלל שמו.

ספיר

מפייס

עשר התברות הישראליות שנבחרו הקרובות ביותר לצלחת. היו שם בנק לאומי, החברה המרכזית והבנק לסחר חוץ השייך לה. היה שם קונצרן כור, וגם חברת סולל-בונה ובנק הפועלים, היו שם בנק החקלאות והבנק לפיתוח

הסיפור המלא על חבורת בעלי-הפרוסקציה שכל חייה ליקקה

את השמנת, נהנתה מחסדי כל המישטרים ואינה מסתפקת בזה

גדולה וחמורה במשק, כדי שאפשר יהיה להוריד את שכר-העובדים. רבינוביץ דחה את ההצעה המפתה של המנכ"לים העשירי, ולפועלים של דוברת נשאר מה

לאהרון דוברת היו שותפים טובים ומת-אימים ליישום הפילוסופיה הכלכלית שלו. היו אלה אנשי החברה המרכזית, שמונח בקונצרן כלל בהתחלת שנות השבעים.

את החברה המרכזית יסדו עשרה מגדרי לי חיבואנים בארץ-ישראל-פלסטטינה בעיר צומה של מילחמת העולם השנייה. הבריי-טים הכריזו או על מיסטר של פיקוח על מחירים ועל היבוא, והיבואנים התלכדו לקבוצה אחת כדי למנוע ביניהם תחרות העלולה להביא להורדת מחירים, וגם כדי לחלק ביניהם את היבוא המותר. בין המייסדים היו כמה מגדולי העשירים של ישראל. כמו מיספחות טייבר, פקר, גור-ביץ, פרלמן, סבירסקי ונתנאל. מאוחר יותר הצטרפו אברהם פרידמן, שהיום הוא מנכ"ל משותף בכלל, ושמעון הורן.

חברה

מרכזית מאוד

את הונם הגדול עשו אנשי החברה המרכזית כאשר העם בישראל הת-ענה, בתקופת הצנע. הם ייבאו עצים וחומרי-בניין, החזיקו בידיהם מונופול על שיווק המלט לשוק הבנייה הפרטי.

שניים מבני המייסדים של החברה המרכזית — יוסי פקר ורמי טייבר — נמצאו בעמדות מפתח במשק הישראלי של שנות החמישים והשישים. יוסי פקר היה נציגה של החברה המרכזית במישרת לחת השילומים בגרמניה, ורמי טייבר היה ראש חטיבת התעשייה במישרד-המיסחור-התעשייה.

יוסי פקר היה אחראי על הזרמת הכס-פי, ורמי טייבר — על הקצאתם. באופן מפתיע ביותר ידעה תמיד החברה המרכזית באילו ענפי תעשייה ומיסחר עליה להשקיע, כדי לקבל את הנתח המגיע לה מכספי השילומים. כמה מאנשי החברה המרכזית גם היטיבו לבוא בקישרי גישואין עם צמרת המעמד הכלכלי העליון בישראל. משפחת טייבר קשורה בקישרי גישואין עם משפחת (המשד בעמוד 69)

לארץ הוא נטל עימו גם את הווג הצעיר, וספיר מיהר לדאוג לחתנו של השגריר, העניק לו תפקידים רמים מאוד במישרד-המיסחור-התעשייה. כאשר הגיע ספיר ל-מסקנה שאין מנוס וצריך להיפטר מגיטר, נפלה בחירתו על דוברת הצעיר, יליד שנת 1931.

ואכן, דוברת הוכיח את עצמו. המציאות הכלכלית בישראל הוכיחה לו מאוד את המציאות הכלכלית בארגנטינה. כדי להצ-ליח, צריך להכיר את האנשים שבצמרת, לסחוט מהם הסבות, הקלות, אשראי זול

בחלקו: „זה שנים שאני מתעניין בהש-כלה גבוהה“, הוא אמר. בנו גיטר, אהב החיים הטובים, הס-תכן בשערוריה לא נעימה, כשבת-זקונו האהובה ביאטריס התחתנה עם איתן לצקי, בנו של בעל בית-קפה בתל-אביב, שעבר כפקיד בבנק. בנו גיטר ניסה לבטל את הגישואין והצליח רק לדחות אותם. הטקס העליו נערך ב-1968, ואורח הכבוד היה פנחס ספיר. גיטר קנה לווג הצעיר הר-מאושר דירה בצפון תל-אביב וגם מכוננית. „גיטר היה יכול לקנות לי וילה“, הסביר

התעשיית, וגם הבנק לפיתוח ולמשכנתאות שבראשו עמד בנו גיטר. כל החברות האלה השקיעו 10 מיליוני דולרים בייסודו של הקונצרן רבי-ההסבות.

היה זה בנו גיטר, שספיר בחר בו לעמוד בראש הקונצרן. גיטר היה אז עולה חדש אך פרוטקציונר ותיק. גיטר איש בעל הגוף הרסן, האהב את מנעמי החיים, נולד בהולנד בשנת 1918. הוריו היו בורסקאים וסוחרי-פרוות. בשנת 1942 נמלט גיטר מהולנד לארגנטינה, שלמיש-פחתו כבר היה בה סניף מצליח.

מיד עם תום מילחמת העולם השנייה יסד גיטר את חברת ארפלטא — שילוב של ארגנטינה ופלסטטינה. השילוב היה מוצלח מאוד מבחינתו של גיטר. הוא הסך סוחר-הבשר החשוב ביותר של ארץ-ישראל, ואחרי-כך של מדינת-ישראל. לע-עשה, הוענק לו מונופול על יבוא הבשר לישראל, וגם המחירים היו מחירי מזנר מול. מאוחר יותר, כשגשבר המונופול, דאג פנחס ספיר שבידי יידו יישאר לפחות המונופול על יבוא הבשר מאורזי גוחאי.

בינתיים נוצר הקשר בין גיטר ובין קבוצת המשקיעים פרי-אייטי, כמה עשרות אמריקאים עשירים שהיו מוכנים להשקיע בשראלי בתנאי שיובטח להם שלא יפסידו. גיטר והאמריקאים הקימו את מלון אכדיה בהרצליה, ובשנת 1958 הוא החליט לבוא לישראל.

מלון אכדיה נשא הפסדים נוראים, והיה צורך בעזרתו של ספיר כדי שהמשקיעים מחו"ל יצליחו להיפטר ממנו ללא נזקים. ספיר פיסס את ידידו גיטר, הוא נתן לו את מה שיקר יותר מכל במדינת ישראל: רישיון להקמת בנק. לגיטר היה רישיון כסף שהוא היה מוכן להשקיע. חונט רצה לצרף לקבוצתו בנק השניון נערך במהירות, שיוון שהביא

מנהל פולק (עם אשתו ואופירה נבון, בתצוגת-אופנה)
לעת בלוחו היתה לו עדנה

ושיחרורים ממס. כל תולדות צמיחתו של קונצרן כלל (ראה מיסגרת), רצופות בתרגילים מסוג זה.

אהרון דוברת המקריח ידוע גם בפר-שות הגישואין שלו. כאשר התגרש מאש-תו, זמרת האופרה נתניה דוברת, היה הדבר מלווה ברעש לא קטן. אך את עיקר זמנו הוא מקדיש לקונצרן שלו. הוא מגדיר את עצמו כאיש שהוא „סט-רוג“ (חוק), „חוצפן“, ולא נבהל כש-קוראים לו פיאודל. כאשר הפינו פועלי

החתן כמה שנים מאוחר יותר להעולם הזה, „אבל הוא לא ראוותן“. לצקי התחיל ללמוד מיספטים, ובעזרתו של גיטר נשלח הווג הצעיר לארצות-הברית, כדי שימשיך שם את התמתותו. הוא קיבל מישרה בבנק דיסקונט, אך לפרשת הגישואין האומללה הושם קץ כאשר הובהל הווג הצעיר לישראל, וגיטר דאג להכניס את חתנו לאישפון בבית-חולים לחולי-רוח. לא חף זמן רב עד שגם גיטר עצמו התמוטט, וניזקק לאישפון

בחר בו לנהל, וטעית לחלוטין. הוא מקבל בשכר את העלה לכלל הקצרה שהוא ניהל 50 מיליוני לירות מכל נכסיה. את החרפה מפני המש-אי-אמריקאים, שהכל העמידו מחכים להם, נעשה תרגיל

המנכ"ל דניאל פולק עם אשתו ואופירה נבון, בתצוגת-אופנה. המנכ"ל דניאל פולק עם אשתו ואופירה נבון, בתצוגת-אופנה. המנכ"ל דניאל פולק עם אשתו ואופירה נבון, בתצוגת-אופנה.